

EU PPF
PODRŠKA EU U PRIPREMI PROJEKATA
Perspektiva Srbije za održivi razvoj

ppf.rs | europa.rs | mei.gov.rs | cfcu.gov.rs

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
MINISTARSTVO FINANSIJA
Sektor za ugovaranje i finansiranje programa
iz sredstava Evropske unije

Projekat finansira
Evropska unija

OSNOVNI PRINCIPI I USLOVI PRAG-a

EU PPF
PODRŠKA EU U PRIPREMI PROJEKATA
Perspektiva Srbije za održivi razvoj

ppf.rs | europa.rs | mei.gov.rs | cfcu.gov.rs

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
MINISTARSTVO FINANSIJA
Sektor za ugovaranje i finansiranje programa
iz sredstava Evropske unije

Projekat finansira
Evropska unija

PRINCIPI I USLOVI

Pravilo porekla i državljanstva

PRAG, Deo 2.3

*Kriterijumi podobnosti, kao što su pravilo državljanstva i porekla definišu **uslove za učešće na tenderu i pozivu za podnošenje ponuda**, i predstavljaju **ključne uslove koje svaki podnosilac prijave, kandidat i učesnik na tenderu mora ispuniti**.*

Uslovi zavise od specifičnih odredbi eksternog finansijskog instrumenta po kom se finansira predmetni projekat (Trenutno: IPA 2, finansijska perspektiva 2013.-2020.)

PRINCIPI I USLOVI

Pravilo porekla i državljanstva

...sa određenim izuzecima, kao na primer..

- Aktivnosti realizovane kroz internacionalnu organizaciju
- Indirektno upravljanje putem nadležnih organa kojima su takve aktivnosti poverene, kao što su MFI
- Zajedničko upravljanje
- Zajedničko sufinansiranje sa ostalim donatorima
- Roba čija je vrednost ispod donjeg praga kod pojednostavljenih procedura (manje od EUR100k)

Infrastrukturni projekti – i materijal, roba i komponente koje se nabavljaju u kontekstu trajnih radova kroz IPA2 fondove su obuhvaćeni odgovarajućim kriterijumima podobnosti.

U slučaju ugovora koji uključuju više od jedne nabavke, prag od EUR 100 000 će se primenjivati u skladu sa tipom robe koja se nabavlja. Kod ugovora koji definišu paušalnu cenu, mora biti uključen i prikaz analize paušalne cene u cilju pravdanja limita od EUR 100 000 prema vrsti nabavke.

PRINCIPI I USLOVI

Izbegavanje sukoba interesa i narušavanje konkurencije

Slučaj 1: član osoblja ustanove korisnika koji je prethodno bio angažovan oko pripreme / procene tenderske dokumentacije počinje da radi za izvođača radova. Kako ovo utiče na tekući ugovor/izvođača radova?

Slučaj 2: Projekat se realizuje putem zasebnih faza. Kandidat koji je ušao u uži izbor podnosi žalbu u vezi sa odlukom da u uži izbor uđe ekonomski operater koji je bio angažovan za pružanje usluga u prethodnoj fazi na osnovu privilegovanog pristupa podacima, što vodi ka narušavanju konkurencije. Organi nadležni za ugovaranje prihvataju žalbu i pozivaju drugog kandidata sa uže liste. Šta ovde nedostaje?

PRAG, deo 2.5.4 :

Termin 'sukob interesa' ima različito značenje u različitim kontekstima. Izdvajaju se četiri slučaja:

(1) sukob interesa kod naručioca posla (2) ozbiljno kršenje principa profesionalnog ponašanja (3) angažovanost u formiranju nacrtu tenderskih specifikacija i narušavanje konkurencije (4) sukob poslovnih interesa.

PRINCIPI I USLOVI

Izbegavanje sukoba interesa i narušavanje konkurencije

(1) Sukob interesa kod naručioca posla

*Sukob interesa se javlja **tamo gde se kompromituje nepristrasno i objektivno sprovođenje aktivnosti ovlašćenog funkcionera** (naime, svakog finansijskog izvršioca uključujući i državne organe vlasti na svim nivoima, a koji su uključeni u direktno, indirektno i zajedničko upravljanje) iz razloga što su uključili porodicu, privatni život, političke i nacionalne afinitete ili bilo koji drugi **direktni ili indirektni lični interes**.*

(2) Ozbiljno kršenje principa profesionalnog ponašanja

Ozbiljno kršenje principa profesionalnog ponašanja odnosi se na svako loše ponašanje koje otkriva i označava loše namere ili teški nemar.

*Slučajeve u kojima stručnjak ili kompanija **pokušaju da pribave informacije koje vode ka nepoštenom sticanju prednosti** u narednim ili povezanim procedurama ili **pokušaju da utiču na proces donošenja odluka** naručioca posla ili **zaključe ugovor sa drugim privrednim subjektima sa ciljem narušavanja konkurencije** treba tretirati **kao ozbiljno kršenje principa profesionalnog ponašanja i slučajeve koji predstavljaju osnov za udaljavanje/isključenje takvog privrednog subjekta.***

PRINCIPI I USLOVI

Izbegavanje sukoba interesa i narušavanje konkurencije

(3) angažovanost u formiranju nacrtu tenderskih specifikacija i narušavanje konkurencije

*Izvođač radova može biti eliminisan iz procedure u slučaju da su takav izvođač radova, njegovo osoblje ili podizvođači, kao npr. eksperti, bili uključeni u pripremu dokumentacije nabavke i to povlači **narušavanje konkurencije koja se ne može rešiti na drugi način**. Eliminisanje je predmet **kontradiktornog postupka**, tako da će učesnik na tenderu imati priliku **da dokaže da njegovo ranije angažovanje ne može narušiti konkurenciju**.*

(4) Profesionalni sukob interesa.

Postoje određeni slučajevi u kojima se kod privrednog subjekta javlja profesionalni sukob interesa koji može imati negativan uticaj na realizaciju ugovora (npr. ranije sertifikovani revizorski izveštaji, ocena ugovora po kom je on/ona pružao/la usluge).

PRINCIPI I USLOVI

Transparentnost

Naručilac posla treba da osigura otvorenost i jasnoću politike procedure nabavke i isporuke. Pomenuta obaveza obuhvata obezbeđivanje, za dobrobit svakog potencijalnog učesnika na tenderu, određenog nivoa oglašavanja dovoljnog da omogući da tržište bude otvoreno za konkurenciju i nepristrasnost u proceduri koji se pregleda.

Slučaj 3: Ugovor je dodeljen lokalnoj kompaniji bez ranijeg oglašavanja tendera. Revizori to ne smatraju kršenjem pravila nabavke. Koji uslov je ispunjen?

PRINCIPI I USLOVI

Jednak tretman i zabrana diskriminacije

Sve zainteresovane strane treba tretirati na isti način, što znači da svi učesnici na tenderu moraju dobiti jednake mogućnosti prilikom formiranja njihove tenderske ponude, što dalje implicira da učesnici na tenderu svih konkurentskih strana moraju biti podvrgnuti istim uslovima.

Ovaj princip nalaže da se prema jednakim situacijama treba odnositi na isti način ili da se prema različitim situacijama ne treba odnositi jednako. To ne zavisi od nacionalnosti (kao kod principa zabrane diskriminacije) već se zasniva na ideji poštenog pristupa svakom pojedincu. Tako, ophođenje prema dva ekonomska operatera iz iste zemlje na različit način može predstavljati nejednak tretman ali ipak, pošto su iste nacionalnosti, ovo se ne smatra diskriminacijom (na nacionalnoj osnovi).

Slučaj 4: Komisija za ocenjivanje je primetila razlike u podacima iz specifikacije date u Tehničkoj ponudi i brošure proizvođača u slučaju tendera br. 2. Nakon toga, učesniku na tenderu je ponuđeno da razjasni sporne stavke. Zbog finansijske ponude koja u maloj meri prelazi budžet, komisija za ocenjivanje je odlučila da ne razjašnjava isti slučaj koji se javio u okviru ponude br. 4. Da li smatrate da je u tom slučaju prekršen princip jednakog tretmana?

PRINCIPI I USLOVI

Konkurencija

*Nabavku treba **sprovoditi kao takmičenje**, osim ukoliko ne postoje opravdani razlozi da se postupa suprotno; ova obaveza takođe znači i da ocenjena vrednost ugovora možda neće biti uspostavljena na takav način da se izbegne konkurentna tenderska procedura ili da se spreče pravila koja se odnose na određene procedure nabavke ili idu iznad određenog limita, niti će možda ugovor biti podeljen u tu svrhu (praksa poznata kao podela na manje delove (engl. salami-slicing)).*

Slučaj 5: *U cilju obezbeđivanja kompatibilnosti sa postojećom opremom, korisnik je u tehničkoj specifikaciji naveo opis proizvoda određenog proizvođača. U svemu tome, korisnik je ipak vodio računa da ne daje direktnu preporuku određenog brenda i modela, kao i o tome da, svaki put kada se pomene određeni brend/model, takvo pominjanje bude praćeno izrazom „ili njegov ekvivalent“. Stoga, organi nadležni za ugovaranje ne bi trebalo da brinu, zar ne?*

PRINCIPI I USLOVI

Proporcionalnost

*Ovaj princip zahteva da **usvojene mere ne prelaze limite** onog što je definisano kao **adekvatno i potrebno u svrhu postizanja zadatih ciljeva**. Kada postoji izbor između nekoliko odgovarajućih mera, treba pribeći onoj koja je najmanje štetna.*

*Princip proporcionalnosti zahteva da **svaka odabrana mera bude i potrebna i adekvatna** u svetlu **zadatih ciljeva**. U slučaju institucija koje naručuju posao, na primer, može se reći da prilikom odabira kandidata i učesnika na tenderu, da naručilac posla ne treba da **nameće tehničke, profesionalne ili finansijske uslove koji su preterano zahtevni i neproporcionalni u odnosu na predmet ugovora**.*

***Slučaj 6:** Na osnovu odluke tenderske komisije, pojašnjenje će se tražiti ili neće, jednako od svih učesnika na tenderu, nevezano za to da li se protivurečnosti javljaju između tehničke ponude i brošure ili tehničke specifikacije i tehničke ponude. Da li je takav pristup u skladu sa principom proporcionalnosti?*

PRINCIPI I USLOVI

Zdravo upravljanje finansijama

Opšti budžetski princip, koji se mogu preneti na bilo koju proceduru koja se bavi javnim sredstvima (npr. javna nabavka), uključuje 3 principa:

*Ekonomičnost - zahteva da **resursi** koje institucija koristi u cilju realizacije poslovnih aktivnosti **budu dostupni na vreme, u odgovarajućoj količini, odgovarajućeg kvaliteta i po najboljoj ceni.***

*Efikasnost – predstavlja **najbolji odnos između korišćenih resursa i postignutih rezultata.***

*Efektivnost – principi efektivnosti predstavljaju **postizanje zadatih ciljeva i planiranih rezultata.***

Definicija pojma PRAG – Sredstva izdvojena u budžet se moraju koristiti u skladu sa principima ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti.

PRINCIPI I USLOVI

Zdravo upravljanje finansijama

Slučaj 7: Usled učestale nedostupnosti članova Tenderske komisije, naručilac posla nije uspeo da zaključi postupak ocene tenderskih ponuda u planiranom periodu (90 dana). Postupak je bio izuzetno zahtevan u smislu potrebe za stalnim prisustvom članova Tenderske komisije, tokom celokupnog trajanja tenderskog postupka. Pošto su pomenuti razlozi iskorišćeni kao osnov za podnošenje zahteva, naručilac posla je zatražio odobrenje za produžetak perioda važenja, ali je EUD odbila da odobri pomenuti zahtev navodeći da osnov za zahtev ne potpada pod vanredne slučajeve definisane u delu 2.9.5 PRAG-a. Koji drugi princip bi se mogao iskoristiti kao osnov za produžetak važenja tenderskog postupka u ovom slučaju?

PRINCIPI I USLOVI

Ostale suštinske stavke PRAG-a

- *Informacija se može tražiti samo jednom*
- *Nema retroaktivnosti*
- *Vođenje evidencije*
- *Sufinansiranje*
- *Izbegavanje dvojnog finansiranja*
- *Multidisciplinarna područja (cross-cutting)*
- *Dostupnost fondova*
- *Elektronsko objavljivanje korisnika*

Pitanja i pomoć

Borislav Bogunović

Predavač, EU PPF | PPF6/EuropeAid/135637/IH/SER/RS

+381 11 40 40 721

info@ppf.rs

www.ppf.rs

Hvala Vam na pažnji!